

Nr 80.

Av herr Johansson, Johan Bernhard, och herr Sederholm, om
förhöjning av tullen å omalen spannmål, vete och råg.

Vid årets remissdebatt meddelade jordbruksministern sin avsikt att för riksdagen framlägga förslag om införandet av utförselbevis, en framställning, som, om den vinner riksdagens bifall, efter vår mening bör vara ägnad att göra det nuvarande tullskyddet åtminstone till större delen effektivt. Brödsädesprisen på världsmarknaden äro dock alltjämt sådana, att de även med utförselbevisens införande komma att understiga produktionskostnaderna för brödspannmål inom stora delar av vårt land. Ytterligare åtgärder ägnade att skydda brödsädesodlingen synas oss därför även påkallade. Det är efter vår mening påtagligt att även efter utförselbevisens införande en om ock mindre tullförhöjning bör vara ägnad att verka i denna riktning. Å andra sidan synes det oss önskvärt, att en sådan kan genomföras utan att mjölpriset i motsvarande grad behöver höjas. Detta är ej heller efter vår mening nödvändigt.

För närvarande utgår tullen för omalen brödsäd med 3:70 kr. och för mjöl med 6:50 kr. per 100 kg. Med en beräknad utmalning av 70 % utgår alltså tullen för det mjöl, som erhålles av 100 kg. spannmål, med $\frac{70}{100} \times 6,50 = 4,55$ kr. eller 0,85 kr. mer än för den mängd spannmål, som beräknas åtgå för framställande av detta mjöl. Vi vilja här lämna åsido frågan, huruvida detta kvarnindustriens skydd är riktigt avpassat. Det har dock efter vår mening ej utan skäl satts ifråga, om ej kvarntekniken under tiden sedan denna relation mellan spannmåls- och mjöltull fastställdes, så utvecklats, att en minskning av denna marginal nu vore befogad.

Det skydd, som kvarnindustrien de senare åren åtnjutit, har emellertid ej stannat vid den vid tullens bestämmande beräknade marginalen. Såsom spannmålsmarknadssakkunniga i sitt betänkande jan. 1923 sid. 26, 27 påvisat, har tullen på omalet vete endast i ringa grad höjt priset därpå inom landet, utöver vad oförtullad importvara av motsvarande kvalitet kostade. Tullen på mjöl har däremot visat sig fullt effektiv. Då kvarnindustrien sålunda fullt kunnat utnyttja mjöltullen, men samtidigt svenskt vete kunnat köpas till pris, väsentligt understigande priset på utländskt sådant av mot-

svarande kvalitet, har denna industri därigenom kunnat tillgodogöra sig en väsentlig del av det skydd, som brödsädesodlaren haft fog att för sin del räkna på. Utförselbevisen äro nu ett medel att åtminstone i viss mån garantera spannmålstullens effektivitet såtillvida, att det genom dem blir möjligt att försälja svensk brödsäd på den utländska marknaden med utnyttjande av det svenska tullskyddet. I sin helhet kan det dock ej ske. Såsom i ovannämnda betänkande sid. 32, 33 närmare påvisas, kan, även om utförselbevisen kunna realiserats till fulla värdet, deras prishöjande verkan inom landet utöver världsmarknadspriset ej bliva mer än tullen med avdrag av exportkostnaden, som till våra grannländer torde ligga omkring 1 kr. per 100 kg. Med andra ord, därest icke inhemsk konkurrens om den svenska spannmålen åstadkommer prisstegring, kommer med utförselbevisen priset å den svenska brödsädesmarknaden att ligga vid världsmarknadspriset å vara, till kvaliteten motsvarande den svenska, i svensk hamn + tullen — exportkostnaden. Under förutsättning att mjöltullen fortfarande som hittills förblir effektiv, skulle alltså kvarnarna vid oförändrad spannmålstull kunna tillgodogöra sig ett skydd, motsvarande industriskyddet + exportkostnaden, samt vid förhöjning av tullen å omalen spannmål så mycket mindre än detta, som denna tull höjes. Så länge denna förhöjning håller sig inom exportkostnaden, kommer alltså det av statsmakterna bestämda industriskyddet att bliva ograverat. Det är med denna motivering, som vi anse oss med fullt fog kunna föreslå en förhöjning med 0:75 kr. av den nu utgående tullen å omalen spannmål utan att därvid föreslå någon förhöjning av mjöltullen.

Vi hemställa alltså, att riksdagen behagade besluta,

att från och med den dag, efter därom av riksdagen fattat beslut, tillämpningen av en bestämmelse om utförselbevis i huvudsaklig överensstämmelse med vad spannmålsmarknadssakkunniga i sitt betänkande 1923 föreslagit tager sin början, tullen å omalen spannmål, vete och råg, höjes från 3:70 kr. till 4:45 kr. per 100 kg.

Stockholm den 21 januari 1924.

J. B. Johansson,
Fredrikslund.

G. Sederholm.